

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตร
ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
Factors Correlating the Selection of Study Field in Agriculture
of Maejo University's Students, Chiang Mai

ขจรศักดิ์ ฌ ลำพูน จักรพงษ์ พวงงามชื่น* นครศ รังควัต และพุดธิสรณ์ ศรีธำ
Kachornsak Na lampoon, Jukkaphong Pong-ngamchuen*, Nakarate Rungkawat
and Phutthisun Kruekum

คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ 50290

Faculty of Agricultural Production, Maejo University, Chiang Mai, Thailand 50290

*Corresponding author: jukkaphobng.mju@gmail.com

*ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0000-5688-3162>

Received: March 08, 2025

Revised: July 16, 2025

Accepted: August 07, 2025

Abstract

The number of students in the field of agriculture at Maejo University has continuously decreased, due to resignations and dismissal during the mid-semester period. Therefore, it was necessary to study personal, socio-economic, expectation, academic, and support factors, including educational institution selection factors, and factors correlating with the selection of a field of study in agriculture among Maejo University students and to analyze the results in order to identify solutions to such problems. An interview schedule was used for data collection with focus group discussion techniques, from 343 first- and second-year students from the Faculty of Agricultural Production; the Faculty of Animal Science and Technology; and the Faculty of Fisheries Technology and Aquatic Resources, selected by multi-state and simple random sampling. The obtained data were analyzed using descriptive and inferential statistics. The results revealed that the sample group was mostly female (51.60%), with an average age of 20.33 years. Most of the respondents (48.10%) resided in the northern region. The parents of the sample group worked in agriculture (37.46%), using their own land (79.59%), and generated an average annual income of 312,152.47 Baht. The majority of the sample group graduated from secondary school (67.36%). They had high expectations regarding the choice of a field of study in agriculture (\bar{X} =4.30) and expected to choose majors in fisheries and innovation of aquatic animal production (75.00%), agronomy (42.99%), and beef and dairy cattle (33.33%). Additionally, the sample group had a high level of family support (\bar{X} =3.81), a moderate level of motivation from friends (\bar{X} =3.81), and a high level of intention to select a field of study in agriculture (\bar{X} =4.05). However, as a whole, the study found 6 factors

correlated with the decision to select a field of study in agriculture, namely student's residency; expectation regarding educational institutions, agricultural courses, and future occupation, family support, and motivation from friends.

Keywords: Maejo University, study selection in higher education, study field in agriculture

บทคัดย่อ

นักศึกษาจากคณะด้านการเกษตรมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีจำนวนลดลงจากการลาออกและพ้นสภาพ ระหว่างภาคการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงเป็นเรื่องจำเป็นในการศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม ปัจจัยด้านความคาดหวัง ปัจจัยด้านวิชาการ ปัจจัยสนับสนุน รวมทั้งการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตร และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตรของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ และนำผลการศึกษาไปวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ร่วมกับเทคนิคการอภิปรายกลุ่มกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 จากคณะผลิตกรรมการเกษตร คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ รวม 343 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และการสุ่มอย่างง่าย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 51.60) มีอายุเฉลี่ย 20.33 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ (ร้อยละ 48.10) บิดาและมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม (ร้อยละ 39.06 และ 35.86) ด้วยที่ดินของตนเอง (ร้อยละ 79.59) มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 312,152.47 บาทต่อปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลาย (ร้อยละ 67.36) โดยมีความคาดหวังมากในการศึกษาด้านการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 4.30) และคาดว่าจะเลือกเรียนสาขาวิชาเอกการประมงและนวัตกรรมการผลิตสัตว์น้ำ (ร้อยละ 75.00) ฟิชไร (ร้อยละ 42.99) และโคนมโคเนื้อ (ร้อยละ 33.33) นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.81) มีแรงจูงใจจาก

เพื่อนในระดับปานกลาง (ร้อยละ 2.67) และมีระดับการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตรอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.05) อย่างไรก็ตามในภาพรวมพบ 6 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตร ได้แก่ ภูมิลำเนา ความคาดหวังด้านสถาบันการศึกษา ด้านหลักสูตรทางการเกษตร และด้านการประกอบอาชีพในอนาคต การสนับสนุนจากครอบครัว และแรงจูงใจจากเพื่อน

คำสำคัญ: มหาวิทยาลัยแม่โจ้ การเลือกศึกษา
ในระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาด้านการเกษตร

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาสังคม (Lao-malo, 2019) ทั้งนี้ความรู้ความสามารถและทักษะด้านวิชาชีพของประชาชน ที่ได้จากการศึกษาถือเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการพัฒนาประเทศที่สำคัญ โดยนโยบายการส่งเสริมด้านการศึกษาของประเทศไทยให้ความสำคัญไปที่การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด (Ministry of Education, 2024) อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมด้านการศึกษาของภาครัฐมีเป้าหมายหลักในการสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่ประเทศชาติขาดแคลน รวมไปถึงสาขาวิชาด้านการเกษตรด้วย (Wangsay, 2022) ดังนั้นการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ถือเป็นตัวกำหนดความรู้ความสามารถ และทักษะเฉพาะของนักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษา (Srirattana *et al.*, 2021) ทั้งนี้บุคคลที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เหมาะสมกับความรู้ ความสนใจ และความถนัด ก็ย่อมมีโอกาสประสบความสำเร็จ

ในการศึกษาและการทำงานในอนาคตได้มากกว่า (Kiniman *et al.*, 2021) โดยอาจกล่าวได้ว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ถือเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาด้านการเกษตร ซึ่งถือเป็นสาขาวิชาชีพหลักของประเทศ (Phak-Utthai, 2013)

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีพื้นฐานในการประกอบอาชีพจากการทำเกษตรกรรมของประชาชนมากที่สุด (Poung-ngamchuen *et al.*, 2019) โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนที่มีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 12.7 ล้านไร่ มีจำนวนแรงงานภาคเกษตร 2.9 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 26 ของแรงงานภาคเกษตรทั้งหมดของประเทศไทย (National Statistical Office, 2022) แต่เนื่องด้วยสภาวะแรงงานภาคการเกษตรที่ลดลง ทำให้สภาพเศรษฐกิจการเกษตรของไทยในปี พ.ศ. 2566 มีการขยายตัวเพียงร้อยละ 0.3 ของเศรษฐกิจภาค โดยเฉพาะในสาขาพืชมีการขยายตัวลดลงร้อยละ 1.3 จากปี พ.ศ. 2565 (Office of Agricultural Economics, 2024) นั่นหมายความว่า ภาคเหนือยังคงมีความต้องการแรงงานในภาคการเกษตรอยู่เป็นจำนวนมาก แต่เนื่องด้วยความไม่แน่นอนด้านรายได้และคุณภาพชีวิต ทำให้เกษตรกรหลายรายไม่สนับสนุนให้บุตรหลานสืบทอดอาชีพด้านเกษตรกรรม (Krajangchom *et al.*, 2016) ซึ่งส่งผลกระทบต่อโอกาสเลือกศึกษาต่อด้านการเกษตรในระดับอุดมศึกษาของบุตรหลานเกษตรกร อย่างไรก็ตามสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เข้มข้น เพื่อให้เกิดทักษะแก่ผู้เรียน โดยเฉพาะหลักสูตรที่เป็นวิชาชีพรวมถึงหลักสูตรด้านการเกษตร เช่น มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นมหาวิทยาลัยด้านการเกษตรที่มีการพัฒนาหลักสูตรประยุกต์กับศาสตร์การเกษตรมากมาย (Poung-ngamchuen *et al.*, 2019) และมีเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญให้แก่ผู้เรียน เพื่อการต่อยอดความรู้สำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต ในขณะที่มีรายงานว่าคณะด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยภาคเหนือตอนบนได้รับความนิยมนและมีจำนวนผู้สมัคร

เข้าเรียนเป็นจำนวนมาก (Sirattana *et al.*, 2021) โดยคณะด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้มีผู้สมัครเข้าเรียนในปีการศึกษา พ.ศ. 2566 มากเป็นอันดับสองของภาคเหนือตอนบน (Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2023)

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดการเรียนการสอนด้านการเกษตร 3 คณะคือ คณะผลิตกรรมการเกษตร คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ (Maejo University, 2024a) ภายใต้วิสัยทัศน์ “เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีความเป็นเลิศทางการเกษตรในระดับนานาชาติ” (Maejo University, 2024b) ได้รับการจัดอันดับเป็นมหาวิทยาลัยยอดเยี่ยมอันดับที่ 8 ของประเทศประจำปีการศึกษา 2566 (Thailand Education Ranking, 2023) แต่มีผู้สนใจสมัครเรียนด้านการเกษตรในปีการศึกษา 2567 ลดลง 2.5% จากปีการศึกษา 2566 (Council of University Presidents of Thailand, 2024) และยังประสบปัญหานักศึกษาลาออก ย้ายสาขา ย้ายคณะ และพ้นสภาพนักศึกษาระหว่างภาคการศึกษา ทั้งนี้ Office of Academic Administration and Development (2025) รายงานว่าพบอัตราการพ้นสภาพของนักศึกษาระหว่างภาคการศึกษาในปีการศึกษา 2565 ร้อยละ 12.35 ปีการศึกษา 2566 ร้อยละ 6.63 และปีการศึกษา 2567 ร้อยละ 17.23 ตามลำดับ ซึ่งยังไม่นับรวมอัตราการย้ายสาขา ย้ายคณะ และการลาออกของนักศึกษาใหม่จากคณะด้านการเกษตร ทั้ง 3 คณะ ส่งผลต่อการวางแผนเพื่อจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงภาพลักษณ์ของคณะด้านการเกษตรและมหาวิทยาลัยอีกด้วย อย่างไรก็ตามจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารวิชาการต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำหลักการแนวคิดของนักวิชาการและผลการวิจัยของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องมาพิจารณากำหนดปัจจัยและวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านวิชาการ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม ปัจจัยความคาดหวัง และปัจจัยสนับสนุน รวมทั้งการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตร และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษา

ในสาขาวิชาด้านการเกษตรของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ (Yimyong, 2020; Lao-malo, 2019; Kiniman *et al.*, 2021; Srirattana *et al.*, 2021; Inthawee, 2021; Chuanchaisit, 2016; Chuayprakong, 2019; Emasiri, 2018; Kerdkaew, 2023) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องคือ ทฤษฎีความคาดหวัง (Vroom, 1964) ทฤษฎีแรงจูงใจ (Maslow, 1954) และทฤษฎีการยอมรับ (Davis, 1985) มาเป็นกรอบเพื่อกำหนดทิศทางการศึกษาครั้งนี้ ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาไปทบทวน วิเคราะห์ สังเคราะห์ และกำหนดเป็นมาตรการหรือแนวทางแก้ไขปัญหาการลาออกและทัศนคติของนักศึกษาเกษตร ตลอดจนให้ข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยแม่โจ้มีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตด้านการเกษตรที่มีคุณภาพ และตอบสนองต่อนโยบายรัฐในการเพิ่มบุคลากรด้านการเกษตรที่มีคุณภาพให้แก่ประเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) และผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สถานที่ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการที่คณะผลิตกรรมการเกษตร คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (Figure 1) ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านการเกษตรและเกษตรประยุกต์ที่หลากหลาย ซึ่งได้รับการยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

Figure 1 Three agricultural faculties of Maejo University, Chiang Mai

ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตร 2 ปีเทียบเข้าเรียน ชั้นปีที่ 1 (รหัส 67) และชั้นปีที่ 2 (รหัส 66) จากคณะผลิตกรรมการเกษตร 1,461 คน คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี 594 คน และคณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ 326 คนรวม 2,417 คน (Office of Academic Administration and Development, 2024) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจงจากเงื่อนไขการเป็นนักศึกษาจากคณะด้านการเกษตรทุกสาขาวิชาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 2,417 คน ด้วยสูตรของ Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 343 คน

ขั้นตอนที่ 3 สุ่มสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะด้วยสูตรการเทียบสัดส่วนของ Slovin (1960) ได้กลุ่มตัวอย่างจากคณะผลิตกรรมการเกษตร 207 คน คณะ

สัตวศาสตร์และเทคโนโลยี 84 คน และคณะเทคโนโลยีการ
ประมงและทรัพยากรทางน้ำ 52 คน

ขั้นตอนที่ 4 สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากทั้ง 3 คณะด้าน
การเกษตร โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก
(Lokesh, 1984)

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ร่วมกับเทคนิคการ
อภิปรายกลุ่มเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ประกอบด้วยข้อคำถามปลายปิด (close-ended questions)
และปลายเปิด (open-ended questions) จำนวน 3 ตอน
ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ
และภูมิลำเนา ด้านวิชาการ ได้แก่ คณะที่เลือกศึกษา
สาขาวิชาที่เลือกศึกษา และวุฒิการศึกษาสูงสุด และด้าน
เศรษฐกิจสังคม ได้แก่ อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้ครัวเรือน
ต่อปี และการถือครองที่ดิน

ตอนที่ 2 ปัจจัยความคาดหวังใน 3 ด้าน คือ 1) ด้าน
สถาบันการศึกษา 2) ด้านหลักสูตรทางการเกษตร และ 3)
ด้านการประกอบอาชีพในอนาคต และปัจจัยสนับสนุน
ประกอบด้วย 1) การสนับสนุนจากครอบครัว และ 2)
แรงจูงใจจากเพื่อน ซึ่งมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ (Likert, 1967)

ตอนที่ 3 การเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้าน
การเกษตรของนักศึกษาใน 4 ด้าน คือ 1) ภาพลักษณ์ของ
สถาบัน 2) กระแสโลกทางการเกษตร 3) หลักสูตรด้าน
การเกษตร และ 4) การได้รับการยอมรับของสถาบัน มี
ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating
scale) 5 ระดับ (Likert, 1967)

อย่างไรก็ตามปัจจัยความคาดหวัง ปัจจัยสนับสนุน
และการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตรของนักศึกษา
เป็นตัวแปรแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดย
กำหนดการวัดระดับและช่วงคะแนนของตัวแปร ดังนี้
1 หรือ 1.00–1.49 คะแนน = น้อยที่สุด 2 หรือ 1.50–2.49
คะแนน = น้อย 3 หรือ 2.50–3.49 คะแนน = ปานกลาง 4

หรือ 3.50–4.49 คะแนน = มาก และ 5 หรือ 4.50–5.00
คะแนน = มากที่สุด ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง
(Validity test) ของแบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน
เพื่อคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ด้วยสูตรของ
Rovinelli and Hambleton (1977) ซึ่งค่าความสอดคล้อง
ไม่ควรต่ำกว่า 0.5 โดยผลการทดสอบพบค่า IOC ในภาพรวม
เท่ากับ 0.902 และการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability
test) ด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ
Cronbach (1951) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นไม่ควรต่ำกว่า 0.7 โดย
ผลการทดสอบในภาพรวมได้ค่า Alpha Coefficient ดังนี้ 1)
ปัจจัยความคาดหวัง = 0.840 2) การสนับสนุนจาก
ครอบครัว = 0.751 3) แรงจูงใจจากเพื่อน = 0.929 และ
4) การเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตร = 0.946

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม
สำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดย
แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน ดัง
รายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิง
พรรณนา (descriptive statistics) คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยถ่วง
น้ำหนัก สำหรับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านวิชาการ
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม ปัจจัยความคาดหวัง ปัจจัย
สนับสนุน และการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตร
ของนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ
เชิงอนุมาน (inferential statistics) คือ การวิเคราะห์
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีเพียร์สัน (Pearson
Product-Moment Correlation) สำหรับตัวแปรในระดับ
อันตรภาค (interval) และตัวแปรในระดับอัตราส่วน
(ratio) และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธี
สเปียร์แมน (The Spearman Rank Correlation) สำหรับ
ตัวแปรในระดับการวัดนามบัญญัติ (nominal) และตัวแปร
ในระดับการวัดเรียงอันดับ (ordinal)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม และ ปัจจัยด้านวิชาการของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง (ร้อยละ 51.60) อายุเฉลี่ย 20.33 ปี โดยส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาจากคณะผลิตกรรมการเกษตร (ร้อยละ 37.19) และคณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี (ร้อยละ 33.33) มีภูมิลำเนา อยู่ภาคเหนือ ในขณะที่ คณะเทคโนโลยีการประมงและ ทรัพยากรทางน้ำ ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ (ร้อยละ 32.69) (Figure 2) บิดาและมารดามีอาชีพหลักด้าน

เกษตรกรรม (ร้อยละ 39.06 และ 35.86) โดยใช้ที่ดินของ ตนเอง (ร้อยละ 79.59) และมีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 312,152.47 บาทต่อปี สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย (ร้อยละ 67.36) โดยนักศึกษาคณะผลิตกรรมการ เกษตร 207 คน คาดว่าจะเลือกสาขาพืชไร่มากที่สุด (ร้อยละ 42.99) คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี 84 คน คาดว่าจะเลือก สาขาโคนมโคเนื้อมากที่สุด (ร้อยละ 33.33) และคณะ เทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ 52 คน คาดว่าจะ เลือกสาขาการประมงและนวัตกรรมการผลิตสัตว์น้ำมากที่สุด (ร้อยละ 75.00)

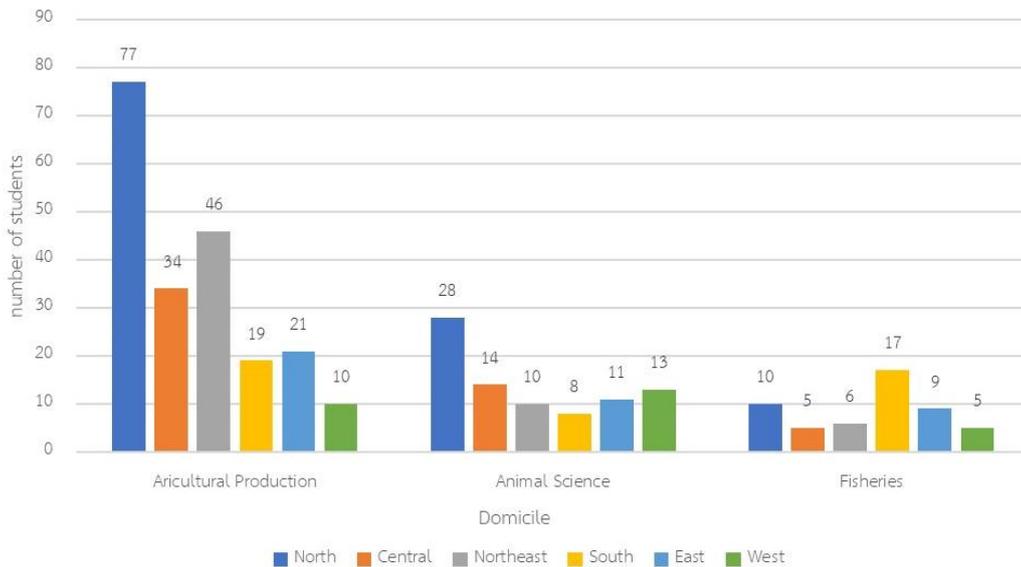

Figure 2 Number of agricultural students in each region

ตอนที่ 2 ปัจจัยความคาดหวังและปัจจัยสนับสนุนของ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวัง ภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” (ค่าเฉลี่ย 4.31) และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับ “มาก” เช่นเดียวกัน ได้แก่ ด้านสถาบันการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.32) ด้านหลักสูตรทางการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 4.27) และด้านการ ประกอบอาชีพในอนาคต (ค่าเฉลี่ย 4.35) (Table 1) สำหรับ

ปัจจัยสนับสนุนประกอบไปด้วยการสนับสนุนจากครอบครัว และแรงจูงใจจากเพื่อน ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุน จากครอบครัวภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” (ค่าเฉลี่ย 3.81) โดยครอบครัวให้อิสระต่อการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้าน การเกษตรมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.40) ในขณะที่แรงจูงใจจาก เพื่อนภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” (ค่าเฉลี่ย 2.67) โดย แรงจูงใจสูงสุดที่สุด คือ การเลือกศึกษาสาขาทางการเกษตร ตามที่เพื่อนสนิทชักชวน (ค่าเฉลี่ย 4.13) (Table 2)

Table 1 The expectation factors of the sample group

Expectation factors	\bar{x}	SD	Rating
Expectation of educational institute	4.32	0.624	High
Expectation of agricultural courses	4.27	0.669	High
Expectation of future occupation	4.35	0.675	High
Total	4.31	0.656	High

Table 2 Supporting factors of the sample group

Supporting factors	\bar{x}	SD	Rating
Family support			
Financial support	4.13	0.970	High
Family's main occupation in agriculture	3.74	1.221	High
Family support in agricultural education	4.09	1.089	High
Freedom to choose for education	4.40	0.934	High
Agricultural graduation of relatives	3.68	1.572	High
Total	3.81	0.778	High
Motivation from friends			
Motivation from close high school classmate	4.13	0.970	High
Motivation from close in high school senior	2.29	1.434	Low
Perception that classmate continue their study in agriculture	2.29	1.406	Low
Perception that neighborhood friends continue their study in agriculture	2.84	1.442	Moderate
Consultation in agricultural education with friends in the high school network	2.98	1.436	Moderate
Total	2.67	1.112	Moderate
Overall	3.24	1.890	Moderate

ตอนที่ 3 การเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตร ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

การเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตรของกลุ่มตัวอย่างภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” (ค่าเฉลี่ย 4.05) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตรทุกด้านอยู่ในระดับ

“มาก” เช่นเดียวกัน ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 4.15) ด้านกระแสโลกด้านการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 4.04) ด้านการได้รับการยอมรับของสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 4.03) และด้านหลักสูตรด้านการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.98) ตามลำดับ (Table 3)

Table 3 The selection of study field in agriculture of the sample group

Selection of study field in agriculture	\bar{x}	SD	Rating
Image of the institution	4.15	0.624	High
World agricultural trends	4.04	1.029	High
Agricultural courses	3.98	0.737	High
Institutional recognition	4.03	0.795	High
Total	4.05	0.652	High

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตรของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการศึกษาพบ 6 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตรในภาพรวมของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ภูมิลำเนา ($r=0.115^*$) ความคาดหวังด้านสถาบันการศึกษา ($r=0.322^{**}$) ความคาดหวังด้านหลักสูตรทางการเกษตร ($r=0.325^{**}$) ความคาดหวังด้านการประกอบอาชีพในอนาคต ($r=-0.371^{**}$) การสนับสนุนจากครอบครัว ($r=0.347^{**}$) และแรงจูงใจจากเพื่อน ($r=0.270^{**}$) โดยเมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าตัวแปรความคาดหวังทั้ง 3 ด้าน คือ ความคาดหวังด้านสถาบันการศึกษา ด้านหลักสูตรทางการเกษตร และด้านการประกอบอาชีพในอนาคต รวมทั้งการสนับสนุนจากครอบครัว และแรงจูงใจจากเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตรในทุกประเด็น (Table 4)

วิจารณ์ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายและเพศทางเลือก เป็นครอบครัวเกษตรกรรมที่ใช้พื้นที่ของตนเองทำการเกษตร โดยมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ เนื่องจากใกล้กับที่ตั้งของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยนักศึกษากลุ่มตัวอย่างเล่าให้ฟังว่าครอบครัวสนับสนุน

ให้ศึกษาด้านการเกษตรที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เนื่องจากมีระยะทางไม่ไกลบ้าน สามารถนั่งรถโดยสารกลับบ้านได้ ทุกสัปดาห์ และคาดหวังให้สานต่ออาชีพด้านการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Srirattana *et al.* (2021) ที่พบว่านักศึกษาเกษตรจากมหาวิทยาลัยด้านการเกษตรภาคเหนือตอนบนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและเป็นคนในพื้นที่ภาคเหนือ ครอบครัวประกอบอาชีพด้านการเกษตรเป็นหลัก และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับข้อมูลจาก Council of University Presidents of Thailand (2024) ที่รายงานว่าคณะวิชาและสาขาวิชาด้านการเกษตรมีผู้นิยมศึกษต่อกันมาก โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยด้านการเกษตรของภาคเหนือตอนบน ถึงแม้ว่าจะมีอัตราการสมัครเรียนในปีการศึกษา พ.ศ.2566 ลดลงก็ตาม เช่นเดียวกับ National Statistical Office (2022) ที่รายงานว่าจังหวัดเชียงใหม่มีประชากรเพศหญิงมากกว่าเพศชาย หรือร้อยละ 51.70 จากประชากรทั้งหมดในจังหวัด และประกอบอาชีพภาคการเกษตรเป็นหลัก โดยเมื่อพิจารณาถึงรายได้ครัวเรือนต่อปีของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 312,152.47 บาทต่อปี ซึ่งสูงกว่ารายได้ครัวเรือนเฉลี่ยของประชากรทั้งหมดในจังหวัดเชียงใหม่ คือ 210,876 บาทต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 48.02 (Chiang Mai Provincial Statistical Office, 2022) ทั้งนี้ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างหลายรายเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรรายใหญ่ ในขณะที่จำนวนหนึ่งเป็นเกษตรกรแปลงใหญ่ที่ส่งผลต่อรายได้ต่อปีที่ค่อนข้างสูง

Table 4 The analysis of correlation coefficient of the selection of study field in agriculture of Maejo University's students

Variables	Correlation coefficient of the selection of study field in agriculture (r)				
	Institute image	World agricultural trends	Agricultural courses	Institutional recognition	Total
Gender	0.051	-0.042	-0.015	-0.137*	-0.078
Age	0.007	0.006	0.021	0.056	0.027
Student's domiciled	0.130*	0.118*	0.097	0.079	0.115*
Faculty	0.884**	-0.059	-0.107*	-0.081	-0.081
Study major	0.016	-0.018	-0.036	-0.074	-0.038
Educational attainment	0.037	0.030	0.033	0.079	0.054
Expectation in educational institute	0.290**	0.192**	0.285**	0.314**	0.322**
Expectation in agricultural curriculum	0.323**	0.237**	0.253**	0.272**	0.325**
Expectation in future occupation	0.368**	0.234**	0.331*	0.318**	0.371**
Father's main occupation	0.036	0.018	0.015	0.012	0.030
Mother's main occupation	-0.022	-0.014	-0.040	-0.055	-0.037
Average annual income of family	0.107*	0.073	0.073	0.024	0.082
Land ownership	0.049	0.046	0.073	0.095	0.080
Family support	0.307**	0.204**	0.368**	0.282**	0.347**
Motivation from friends	0.160**	0.243**	0.224**	0.238**	0.270**

* significant ($p \leq 0.05$); ** highly significant ($p \leq 0.01$)

กลุ่มตัวอย่างสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยคาดหวังจะเลือกสาขาพีชไร้ โคนมโคเนื้อ และการประมงและนวัตกรรมการผลิตสัตว์น้ำ เป็นวิชาเอกมากที่สุด ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการศึกษาของ Srirattana *et al.* (2021) ที่พบว่านักศึกษาเกษตรส่วนใหญ่มักเลือกเรียนในสาขาวิชาเอกด้านพีชศาสตร์ สัตวศาสตร์ และการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ ในขณะที่ผลการศึกษาของ Wangsay (2022) พบว่านักศึกษาเกษตรจากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคเหนือนิยมเลือกเรียนในสาขาสัตวศาสตร์และสัตว์น้ำ รองลงมาคือ พีชสวนและส่งเสริมการเกษตร ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับความชอบส่วนตัวและการประกอบอาชีพทางการเกษตรของครอบครัว โดยจากการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษาหลาย

รายตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาที่ตรงกับการประกอบอาชีพของครอบครัว เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาและยกระดับการเกษตรกรรมของครอบครัว

การศึกษาปัจจัยความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างพบว่าความคาดหวังทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับ “มาก” ได้แก่ ด้านสถาบันการศึกษา ด้านหลักสูตรทางการเกษตร และด้านการประกอบอาชีพในอนาคต โดยนักศึกษากลุ่มตัวอย่างกล่าวว่าเมื่อตัดสินใจเลือกเรียนในสาขาด้านการเกษตรที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้แล้ว ก็ย่อมมีความคาดหวังสูงในทุกประเด็น ซึ่งยืนยันได้จากผลการศึกษาของ Chanha *et al.* (2020) ที่พบว่านักศึกษามีความคาดหวังต่อหลักสูตรการเรียนการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะ

ในประเด็นด้านการวัดและประเมินผล และหลักสูตร/รายวิชา เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยสนับสนุนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการสนับสนุนจากครอบครัวภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ในขณะที่มีแรงจูงใจจากเพื่อนภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างกล่าวว่าในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนด้านการเงิน และการให้คำชี้แนะในการเรียน ในขณะที่เพื่อนก็มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งใกล้เคียงกับผลการศึกษาของ Isarangkun Na Ayutthaya (2023) ที่พบว่าปัจจัยสนับสนุนจากผู้ปกครอง และแรงจูงใจด้านสังคมจากเพื่อน ๆ และครอบครัว มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

การเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตรของกลุ่มตัวอย่างภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” โดยนักศึกษากล่าวว่า ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ด้านการเกษตรเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเลือกศึกษาที่นี่ ประกอบกับการมีหลักสูตรด้านการเกษตรที่หลากหลายตรงกับความต้องการที่จะศึกษา เช่นเดียวกับกับผลการศึกษาของ Lao-malo (2019) ที่พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้ความสำคัญมากที่สุดกับปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา และปัจจัยด้านหลักสูตรในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี โดยเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาในสาขาวิชาการเกษตรพบว่า ปัจจัยความคาดหวังทั้ง 3 ด้าน การสนับสนุนจากครอบครัว และแรงจูงใจจากเพื่อน ส่งผลต่อการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตรในทุกประเด็น กล่าวคือ นักเรียนนักศึกษาย่อมมีความคาดหวังสูงในการศึกษาต่อสาขาวิชาที่ตนสนใจ โดยนักศึกษากลุ่มตัวอย่างอธิบายว่า ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้และหลักสูตรด้านการเกษตรที่ได้รับการยอมรับ ส่งผลให้มีความคาดหวังสูงมากจากการเลือกเรียนในสาขาวิชาการเกษตร ประกอบกับครอบครัวสนับสนุนเต็มที่ และบางรายมีเพื่อนสนิทมาเรียนในสาขาวิชาเดียวกัน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการศึกษาของ Chanha *et al.* (2020) และ Isarangkun Na Ayutthaya (2023) ที่พบว่าความคาดหวังต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ปัจจัย

สนับสนุนจากผู้ปกครอง แรงจูงใจด้านสังคมจากเพื่อน ๆ และครอบครัวในระดั้มาก ส่งผลต่อการศึกษาในหลักสูตรที่นักศึกษาเลือกเรียนในระดับสูงเช่นเดียวกัน

ผลการศึกษาพบ 6 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ภูมิสำเนา ความคาดหวังด้านสถาบันการศึกษา ความคาดหวังด้านหลักสูตรทางการเกษตร ความคาดหวังด้านการประกอบอาชีพในอนาคต การสนับสนุนจากครอบครัว และแรงจูงใจจากเพื่อน จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภูมิสำเนาอยู่กระจายทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ โดยเป็นเขตพื้นที่เกษตรกรรมและครอบครัวมีอาชีพหลักด้านการเกษตรกรรม จึงมีความเป็นไปได้ว่าลักษณะภูมิสำเนาดังกล่าวเป็นปัจจัยหลักสำคัญในการเลือกศึกษาวิชาการเกษตรของนักศึกษา ซึ่งใกล้เคียงกับผลการศึกษาของ Yimyong (2020) ที่พบว่าภูมิสำเนาของนักศึกษาชาวต่างชาติส่งผลต่อความคิดเห็นในการเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยเฉพาะในประเด็นด้านภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษา นอกจากนี้ ความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างด้านสถาบันการศึกษาทางการเกษตร ที่มีชื่อเสียงด้านหลักสูตรด้านการเกษตรที่น่าสนใจ และด้านโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคต ยังส่งผลต่อการเลือกศึกษาในสาขาวิชาการเกษตรของนักศึกษา เช่นเดียวกับกับการศึกษาของ Kiniman *et al.* (2021) ที่พบว่าปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของมหาวิทยาลัย มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในขณะผลการศึกษาของ Lao-malo (2019) พบว่าการประกอบอาชีพในอนาคตที่สามารถนำความรู้ความสามารถจากการเรียนไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าครอบครัวมีส่วนสำคัญที่ให้การสนับสนุนด้านการเงินและกำลังใจ ในขณะที่เพื่อน ๆ เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญเช่นกันในการปรึกษาหารือและร่วมกันตัดสินใจเลือกศึกษาในสาขาวิชาวิชาการเกษตร

ที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Lao-malo (2019) ที่พบว่า การสนับสนุนของครอบครัวในทุก ๆ ด้านเกี่ยวกับการศึกษา ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาของ Inthawee (2021) ที่พบว่า การชักจูงจากบุคคลภายนอก ได้แก่ เพื่อนร่วมรุ่น รุ่นพี่ศิษย์เก่า มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกสถาบันศึกษาเพื่อเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดการเรียนการสอนด้านการเกษตรใน 3 คณะ ได้แก่ คณะผลิตกรรมการเกษตร คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบสนองต่อนโยบายของรัฐในการผลิตบุคลากรทางการเกษตรที่มีคุณภาพเพื่อทดแทนเกษตรกรที่กำลังลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยแม่โจ้กำลังประสบปัญหา นักศึกษาเกษตรลดลงจากการลาออก การย้ายสาขาวิชา ย้ายคณะ และการผันสภาพระหว่างภาคการศึกษา ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงมีเป้าหมายหลักในการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตร ตลอดจนค้นหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตรของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 โดยผลการศึกษาพบ 6 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาในสาขาวิชาด้านการเกษตรของนักศึกษาในภาพรวม คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ภูมิฐานะ ปัจจัยความคาดหวัง ได้แก่ ความคาดหวังด้านสถาบันการศึกษา ความคาดหวังด้านหลักสูตรทางการเกษตร และความคาดหวังด้านการประกอบอาชีพในอนาคต และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว และแรงจูงใจจากเพื่อน โดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้สามารถนำผลการศึกษาไปพิจารณาเพื่อทบทวนในการกำหนดนโยบายด้านการศึกษา ตลอดจนการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย

เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกด้านการเกษตร และที่สำคัญที่สุด คือ ความสามารถในการตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะในประเด็นของหลักสูตรด้านการเกษตรที่ทันสมัย และสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี และการได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอกของมหาวิทยาลัยเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารในระดับมหาวิทยาลัย ด้วยการให้ความสำคัญกับความคาดหวังของผู้เรียนใน 3 ประเด็น คือ ความคาดหวังด้านสถาบันการศึกษา ด้านหลักสูตรทางการเกษตร และด้านการประกอบอาชีพในอนาคต โดยอาจกำหนดเป็นนโยบายด้านภาพลักษณ์ของสถาบันหรือประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนามหาวิทยาลัย โดยเน้นไปที่ภาพลักษณ์ด้านหลักสูตรทางการเกษตรที่ทันสมัย ตลอดจนภาพลักษณ์ด้านการยอมรับจากสถานประกอบการและหน่วยงานภายนอกต่อบัณฑิตของมหาวิทยาลัย

2. จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญไปที่หลักสูตรและกระแสโลกด้านการเกษตร ดังนั้นผู้บริหารในระดับคณะและหลักสูตรด้านการเกษตรควรมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรปัจจุบัน หรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ที่ตอบสนองต่อความคาดหวังและความต้องการของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาหลักสูตรประยุกต์ให้มีความทันสมัยเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับกระแสโลกในด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยี AI ประยุกต์ทางการเกษตร การเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจเกษตร เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบสนองต่อประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนามหาวิทยาลัย และตอบสนองต่อนโยบายของรัฐในการพัฒนาบุคลากรทางการเกษตรที่มีคุณภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้จนเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี ขอบพระคุณท่านผู้บริหารทุกท่านจากคณะผลิตกรรมการเกษตร คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ และคณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งนักศึกษากลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- Chanha, P., S. Thaipreecha, K. Permpoon and S. Muanpho. 2020. Expectations and satisfaction of first year students, academic year 2019 towards the teaching curriculum of Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus. **Walailak Journal of Learning Innovations** 6(1): 85–105. [in Thai]
- Chiang Mai Provincial Statistical Office. 2022. **Chiang Mai province statistical report**. Retrieved from <https://chiangmai.nso.go.th/images/s-101.pdf> [in Thai]
- Chuanchaisit, C. 2016. **Factors Affecting the Decision to Study at the Higher Education Level at the Faculty of Architecture and Urban Planning**. Mer Thesis. Thammasat University. 153 p. [in Thai]
- Chuayprakong, W. 2019. **Deciding to pursue graduate studies, Faculty of Political Science and Law Burapha University**. 98 p. *In* Research Report. Chon Buri: Faculty of Political Science and Law. [in Thai]
- Council of University Presidents of Thailand. 2024. **System for centralized personnel selection to study in higher education institutions**. Retrieved from <https://www.mycas.com/> [in Thai]
- Cronbach, L.J. 1951. Coefficient alpha and the internal structure of tests. **Psychometrika** 16(1951): 297–334.
- Davis, F.D. 1985. **A technology acceptance model for empirically testing new end-user information systems: theory and results**. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1721.1/15192>
- Emasiri, S. 2018. **Decisions to Pursue a Master's Degree among Undergraduate Students at Siam University**. Master Thesis. Siam University. 78 p. [in Thai]
- Inthawee, T. 2021. Factors affecting the decision in choosing an educational institution to study at the higher education level. **Journal of Educational Innovation and Research** 5(1): 2–14. [in Thai]

- Isarangkun Na Ayutthaya, S. 2023. **Motivation influencing the decision to study at the vocational certificate level, Thonburi Commercial College.** Master Thesis. Srinakharinwirot University. 113 p. [in Thai]
- Kerdkaew, S. 2023. Factors affecting the decision to study in political science and public administration programs. Kasetsart University of Mathayom 6 students in Suphanburi province. **Journal of Political Science** 1(3): 38–48. [in Thai]
- Kiniman, K., P. Sritrakul, A. Jenjit and S. Teeravanittrakul. 2021. Factors affecting decision making on pursuing a bachelor's degree of freshmen: a case study of a university in eastern region. **Journal of Education Burapha University** 32(3): 87–102. [in Thai]
- Krajangchom, S., S. Auttarat, N. Srinurak and U. Yasai. 2016. Factors related to motivation of farmer's descendants on agricultural inheritance in Sanpatong district, Chiang Mai province. **Journal of Agriculture** 32(1): 29–38. [in Thai]
- Lao-malo, W. 2019. **Factors Affecting the Decision to Study at the Bachelor's Degree Level of Students at Khon Kaen University, Academic year 2019 through Selection Using the TCAS System.** 72 p. Research Report. Khon Kaen: Khon Kaen University. [in Thai]
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing an Attitude Scale. pp. 90–95. In Fishbein, M. (Ed.). **Readings in Attitude Theory and Measurement.** New York: Wiley & Sons.
- Lokesh, K. 1984. **Methodology of Educational Research.** New Delhi: Vikas Publishing House Pvt. Ltd. 511 p.
- Maejo Univertisty. 2024a. **University's Departments.** Retrieved from <https://www.mju.ac.th/th/organization.html> [in Thai]
- Maejo University. 2024b. **Philosophy, vision, and mission.** Retrieved from <https://www.mju.ac.th/th/Vision.html> [in Thai]
- Maslow, A.H. 1954. **Motivational and Personality.** New York: Harper and Brother. 411 p.
- Ministry of Education. 2024. **Announcement of the ministry of education regarding educational policy of the ministry of education fiscal year 2024-2025.** Retrieved from <https://moe360.blog/2023/12/06/p55122/> [in Thai]
- Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. 2023. **Annual report 2023 of the ministry of higher education, science, research and innovation.** Retrieved from <https://www.mhesi.go.th/index.php/all-media/book-ministry/10022-2566-e-book.html> [in Thai]

- National Statistical Office. 2022. **Average monthly expenses per household.** Retrieved from <https://chiangmai.nso.go.th/statistical-information-service/key-indicators-of-the-province/average-expenses-month-household.html> [in Thai]
- Office of Academic Administration and Development. 2024. **Statistical information.** Retrieved from <http://www.education.mju.ac.th/Stat/> [in Thai]
- Office of Academic Administration and Development. 2025. **Statistics on Retention and Dropout of Students in 3 Faculties of Agriculture During 2022 to 2024.** Chiang Mai: Registration Department, Maejo University. 12 p. [in Thai]
- Office of Agricultural Economics. 2024. **Agricultural economic situation in 2024.** Retrieved from <https://www.oae.go.th/view/1รายละเอียดภาวะเศรษฐกิจการเกษตร/ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร/44554/TH-TH> [in Thai]
- Phak-Uthai, S. 2013. **Factors Affecting Youth Farmers' Decision to be a Farmer: A Case Study in Maehongson Land Reform Area.** 68 p. Research Report. Bangkok: International Cooperation Group, Office of Agricultural Land Reform. [in Thai]
- Poung-ngamchuen, J., R. Kongtanajaruanun and T. Buwjoom. 2019. Motive of agricultural occupation after graduation of students in Maejo University, Chiang Mai province, Thailand. **Journal of Humanities & Social Sciences** 17(3): 135–156. [in Thai]
- Rovinelli, R.J. and R.K. Hambleton. 1977. On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. **Tijdschrift Voor Onderwijs Research** 2(2): 49–60.
- Slovin, E. 1960. **Slovin's formula for sampling technique.** Retrieved from <https://prudencexd.weebly.com/>
- Srirattana, S., J. Poung-ngamchuen, N. Rungkawat and P. Kruekum. 2021. Components' analysis of decisions on agricultural occupation after graduation of agricultural students in upper northern Thailand. **Journal of MCU Social Science Review** 10(3): 169–183. [in Thai]
- Thailand Education Ranking. 2023. **Top 10 popular public universities 2023.** Retrieved from <https://www.thaitopu.com/> [in Thai]
- Vroom, V.H. 1964. **Work and Motivation.** New York: John Wiley & Sons. 331 p.

Wangsay, S. 2022. **Attitude towards Occupation after Graduation of Undergraduate Students: A Case Study of the Faculty of Agriculture, Chiang Mai University.** Master Thesis. Maejo University. 72 p. [in Thai]

Yamane, T. 1973. **Statistics: An Introductory Analysis.** New York: Harper International. 1130 p.

Yimyong, W. 2020. **Factors in Choosing to Study in Thai Higher Education Institutions and Travel Behavior of Foreign Students in Thailand: A Comparative Case Study between Students from ASEAN Countries and Chinese Students.** Master Thesis. Dhurakij Pundit University. 176 p. [in Thai]